

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 906/2009**2009 m. rugsėjo 28 d.****dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo linijinės laivybos bendrovių (konsorciūmų) tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams ir suderintiems veiksams****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 246/2009 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų tarp linijinės laivybos kompanijų (konsorciūmų) rūšims⁽¹⁾, ypač jo 1 straipsnį,paskelbusi šio reglamento projektą⁽²⁾,

pasikonsultavusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir dominuojančių padėčių patariamuoju komitetu,

kadangi:

- (1) Reglamentu (EB) Nr. 246/2009 Komisijai suteikti įgaliojimai priimant reglamentą taikyti Sutarties 81 straipsnio 3 dalį laivybos bendrovių tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams ar suderintiems veiksams, susijusiems su bendru linijinės laivybos paslaugų teikimu (konsorciūmais), kurie dėl susitariančiųjų laivybos bendrovių bendradarbiavimo gali apriboti konkurenciją bendrojoje rinkoje ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir todėl jiems dali būti taikomas Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas.
- (2) Komisija pasinaudojo savo įgaliojimais ir 2000 m. balandžio 19 d. priėmė Komisijos reglamentą (EB) Nr. 823/2000 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms linijinės laivybos bendrovių (konsorciūmų) susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų grupėms⁽³⁾,

kurio galiojimas baigsis 2010 m. balandžio 25 d. Remiantis Komisijos iki šiol sukaupta patirtimi, galima prieiti prie išvados, kad priežastys, dėl kurių linijinės laivybos konsorciūmams buvo taikoma bendroji išimtis, tebėra svarios. Tačiau būtini tam tikri pakeitimai, kad būtų pašalintos nuorodos į 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 4056/86, nustatantį išsamias Sutarties 85 ir 86 straipsnių taikymo jūrų transportui taisykles⁽⁴⁾, kuriuo buvo leidžiama linijinės laivybos maršrutams nustatyti kainas ir pajėgumus, tačiau kuris yra panaikintas. Pakeitimai taip pat būtini siekiant labiau suderinti reglamentą ir kitus galiojančius horizontaliojo bendradarbiavimo bendrosios išimties reglamentus, atsižvelgiant į šiuo metu linijinės laivybos rinkoje taikomą praktiką.

- (3) Konsorciūmų susitarimai yra labai įvairūs – nuo labai integruotų konsorciūmų, reikalaujančių daug investicijų, pavyzdžiui, dėl to, kad steigdamos konsorciūmą ir bendrus operacijų centrus jo narės šiuo tikslu pirko ar frachtavo laivus, iki lanksčių keitimosi plotais susitarimų. Šiame reglamente konsorciūmo susitarimą sudaro vienas arba keli atskiri, tačiau susiję linijinės laivybos bendrovių susitarimai, pagal kuriuos šalys teikia bendrą paslaugą. Teisinė susitarimų forma nėra tokia svarbi kaip ekonominė tikrovė, t. y. kad šalys teikia bendrą paslaugą.
- (4) Bendroji išimtis turėtų būti taikoma tik tiems susitarimams, dėl kurių galima pakankamai tvirtai daryti prielaidą, kad jie atitinka Sutarties 81 straipsnio 3 dalies sąlygas. Tačiau nedaroma prielaida, kad konsorciūmai, kuriems netaikomas šis reglamentas, patenka į Sutarties 81 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, arba, jei patenka, kad jie neatitinka Sutarties 81 straipsnio 3 dalies sąlygų. Tokių konsorciūmų šalys, vertindamos, ar atitinka Sutarties 81 straipsnio sąlygas, gali atsižvelgti į nedidelių apimčių rinkų ypatumus arba atvejus, kai rinkos dalies riba viršijama dėl to, kad konsorciūmui priklauso svarbių išteklių neturintis mažas vežėjas ir dėl kurio bendra konsorciūmo rinkos dalis padidėja tik nežymiai.
- (5) Konsorciūmai, kaip apibrėžta šiame reglamente, racionalizuodami jiems priklausančių bendrovių veiklą bei sukurdami laivų ir uosto įrenginių eksploatavimo masto ekonomiją, paprastai padeda gerinti esamų linijinio jūrų

⁽¹⁾ OL L 79, 2009 3 25, p. 1.⁽²⁾ OL C 266, 2008 10 21, p. 1.⁽³⁾ OL L 100, 2000 4 20, p. 24.⁽⁴⁾ OL L 378, 1986 12 31, p. 4.

transporto paslaugų našumą ir kokybę. Sudarydami geresnes sąlygas plačiau naudotis konteineriais ir efektyviau panaudoti laivų pajėgumus ir tą skatindami, jie taip pat skatina techninę ir ekonominę pažangą. Galimybė reguliuoti pajėgumus reaguojant į pasiūlos ir paklausos svyravimus yra esminis ir neatskiriamas konsorciumo požymis, būtinas bendrai paslaugai sukurti ir teikti. Kita vertus, nepagrįstas pajėgumo ir pardavimų ribojimas ir bendras krovinių gabenimo įkainių nustatinėjimas ar rinkos ir klientų pasiskirstymas greičiausiai nebūtų veiksmingas. Todėl šiame reglamente nustatyta išimtis neturėtų būti taikoma tokią veiklą apimantiems konsorciumų susitarimams, nepriklausomai nuo šalių įtakos rinkoje.

- (6) Transporto naudotojai turėtų gauti tinkamą naudą, gautos padidėjus veiksmingumui, dalį. Našumo padidėjimas, kurį gali paskatinti konsorciumai, jų teikiamų laivybos paslaugų naudotojams gali būti naudingas. Taip pat gali būti naudinga ir tai, kad į uostą atplaukiama ir juo naudojama dažniau, geriau sudaromas grafikas, gerėja paslaugų kokybė ir jų pritaikymas individualioms reikmėms, nes naudojama modernesniais laivais ir kitais įrenginiais, įskaitant uosto įrangą.
- (7) Naudotojams konsorciumai gali būti naudingi tik tada, kai veikla, kuria užsiima konsorciumas, yra vykdoma esant pakankamai konkurencijai atitinkamose rinkose. Ši sąlyga turėtų būti laikoma įvykdyta, jei konsorciumo rinkos dalis yra mažesnė nei nustatyta riba ir todėl galima daryti prielaidą, jog egzistuoja veiksminga faktinė arba potenciali konkurencija su konsorciumui nepriklausančiais vežėjais. Siekiant įvertinti atitinkamą rinką, reikėtų atsižvelgti ne tik į tiesioginę prekybą tarp konsorciumo aptarnaujamų uostų, bet ir konkurenciją su kitomis linijinės laivybos bendrovėmis, teikiančiomis paslaugas plaukiant iš uostų, kuriais galima pakeisti konsorciumo aptarnaujamus uostus, ir prirėkus į konkurenciją su kitų rūšių transporto priemonėmis.
- (8) Šiuo reglamentu išimtis neturėtų būti suteikta susitarimams, kuriais ribojama konkurencija ir kurie nėra būtini išimtį pateisinantiems tikslams pasiekti. Dėl to konkurenciją smarkiai pažeidžiantiems suvaržymams (griežtiems apribojimams), susijusiems su trečiosioms šalims taikomų kainų nustatymu, pajėgumų arba pardavimų apribojimu ir rinkų arba vartotojų pasiskirstymu, šiuo reglamentu nustatyta išimtis neturėtų būti taikoma. Išskyrus veiklą, kuriai pagal šį reglamentą aiškiai taikoma išimtis, šis reglamentas taikomas tik tai papildomai veiklai, kuri tiesiogiai susijusi konsorciumo veikla, reikalinga jos įgyvendinimui ir jai proporcinga.
- (9) Šiame reglamente nustatyta rinkos dalies riba ir kitos sąlygos, taip pat šios išimties netaikymas tam tikrai veiklai iš esmės turėtų užtikrinti, kad susitarimais,

kuriems taikoma ši bendroji išimtis, susijusioms bendrovėms nebūtų suteikiama galimybė pašalinti konkurenciją didžiojoje atitinkamos rinkos dalyje.

- (10) Siekiant įvertinti, ar konsorciumas atitinka rinkos dalies sąlygą, reikėtų sudėti visas konsorciumų narių užimamas rinkos dalis. Skaičiuojant kiekvieno nario rinkos dalį, reikia atsižvelgti į jo bendras pervežimo apimtis konsorciume ir už jo ribų. Pastaruoju atveju, reikėtų atsižvelgti į visas nario pervežamas apimtis kitame konsorciume arba bet kurią kitą nario teikiamą atskirą paslaugą savo arba trečiosios šalies laive pagal sutartinius susitarimus, pavyzdžiui, ploto frachtavimo.
- (11) Be to, kartu su galimybe naudotis bendrąja išimtimi, turėtų būti suteikiama teisė kiekvienam konsorciumo nariui išstoti iš konsorciumo, su sąlyga, kad apie tai jis praneša iš anksto. Tačiau, jei konsorciumas yra labai integruotas, siekiant atsižvelgti į didesnes investicijas konsorciumui sukurti ir išstojus vienai narei jį pertvarkyti, reikėtų įtvirtinti nuostatą dėl ilgesnio laikotarpio išankstiniam pranešimui apie išstojimą pateikti ir ilgesnio pradinio privalomo laikotarpio.
- (12) Ypač tais atvejais, kai susitarimų, kuriems taikomas šis reglamentas, poveikis vis tiek yra nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalimi, Komisija gali atimti teisę naudotis bendrąja išimtimi pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose įgyvendinimo ⁽¹⁾. Šiuo atžvilgiu neigiamas poveikis, kuris gali kilti dėl esamų konsorciumo ir (arba) jo narių ryšių su kitais konsorciumais ir (arba) linijinės laivybos bendrovėmis toje pačioje atitinkamoje rinkoje, yra labai svarbus.
- (13) Be to, jei susitarimų poveikis yra nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalimi valstybės narės teritorijoje ar jos dalyje, turinčioje visus atskiros geografinės rinkos požymius, tos valstybės narės konkurencijos institucija gali panaikinti teisę naudotis bendrąja išimtimi toje teritorijoje pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2003.
- (14) Šiuo reglamentu nepažeidžiamas Sutarties 82 straipsnio taikymas.
- (15) Pasibaigus Reglamento (EB) Nr. 823/2000 galiojimui, reikia priimti naują reglamentą, kuriuo būtų atnaujinta bendroji išimtis,

⁽¹⁾ OL L 1, 2003 1 4, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas konsorciumams tik, kai jie teikia tarptautines linijines laivybos paslaugas, vykdydami vežimo veiklą iš vieno arba į vieną ar daugiau Bendrijos uostų.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente:

1. konsorciumas – tai dviejų ar daugiau vežėjų laivais, teikiančių tarptautines linijines laivybos paslaugas, susijusias tik su krovinių gabenimu, susitarimas arba keli tarpusavyje susiję susitarimai dėl vienos ar daugiau veiklos sričių, kuriais siekiama plėtoti bendradarbiavimą teikiant bendras jūrų transporto paslaugas ir kuriais gerinama paslaugų kokybė, palyginti su paslaugomis, kurias teiktų pavieniai konsorciumo nariai nesuformavę konsorciumo, siekiant racionalizuoti veiklą techninėmis, eksploataavimo ir (arba) komercinėmis priemonėmis;
2. linijinė laivyba – tai reguliarios prekių gabenimo paslaugos tam tikru maršrutu ar maršrutais tarp uostų pagal iš anksto paskelbtus tvarkaraščius ir plaukimo datas, kuriomis net ir nereguliarieji už užmokestį gali naudotis bet kuris transporto naudotojas;
3. transporto naudotojas – tai bet kokia įmonė (pvz., krovinių siuntėjas, gavėjas ar ekspeditorius), sudariusi ar ketinanti sudaryti krovinių vežimo susitarimą su konsorciumo nariu;
4. paslaugos teikimo pradžia – tai diena, kurią išplaukia pirmas aptarnaujantis laivas.

II SKYRIUS

IŠIMTYS

3 straipsnis

Susitarimai, kuriems taikoma išimtis

Pagal Sutarties 81 straipsnio 3 dalį ir laikantis šiame reglamente nustatytų sąlygų, nustatoma, kad Sutarties 81 straipsnio 1 dalis netaikoma šiai konsorciumų veiklai:

1. bendrų linijinės laivybos paslaugų teikimas, įskaitant bet kurią iš šių rūšių veiklą:

- a) plaukimo tvarkaraščių derinimas ir (arba) bendras jų nustatymas ir įplaukimo uostų nustatymas;
- b) keitimasis laivų plotais ar laisvomis erdvėmis, jų pardavimas ar perfrachtavimas;
- c) bendras laivų ir (arba) uosto įrenginių naudojimas;
- d) vieno arba daugiau bendros veiklos biurų naudojimas;
- e) aprūpinimas konteineriais, važiuklėmis ir kita įranga ir (arba) sutarčių dėl šios įrangos nuomos, išperkamosios nuomos ar pirkimo sudarymas;

2. pajėgumų reguliavimas reaguojant į pasiūlos ir paklausos svyravimus;
3. bendras uostų terminalų eksploatavimas ar naudojimas ir naudojimasis susijusiomis paslaugomis (tokiomis kaip laivų iškrovimas ir pakrovimas lichteriu, laivų krovos paslaugos);
4. visa kita pagalbinė veikla, susijusi su 1, 2 ir 3 punktuose nurodyta veikla, kuri būtina pastarajai veiklai įgyvendinti, pavyzdžiui:

- a) kompiuterizuotos keitimosi duomenimis sistemos naudojimas;
- b) konsorciumo narių išsipareigojimas atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose) naudoti tik konsorciumui skirtus laivus ir nefrachuoti plotų trečiosioms šalims priklausančiuose laivuose;
- c) konsorciumo narių išsipareigojimas plėtojant atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose) neskirti ir nefrachuoti plotų kitoms laivybos bendrovėms, išskyrus tuos atvejus, kai yra gaunamas išankstinis kito konsorciumo nario sutikimas.

4 straipsnis

Griežti apribojimai

3 straipsnyje nustatyta išimtis netaikoma konsorciumui, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai, atskirai ar kartu su kitais nuo šalių priklausančiais veiksniais siekiama:

1. nustatyti kainas parduodant linijinės laivybos paslaugas trečiosioms šalims;

2. apriboti pajėgumus ar pardavimą, išskyrus 3 straipsnio b punkte nurodytą pajėgumų reguliavimą;
3. pasiskirstyti rinkas ar klientus.

III SKYRIUS

IŠIMTIES TAIKYMO SĄLYGOS

5 straipsnis

Su rinkos dalimi susijusios sąlygos

1. Kad konsorciui būtų taikoma 3 straipsnyje numatyta išimtis, bendra visų konsorciumo narių užimama rinkos dalis atitinkamoje rinkoje, kurioje veikia konsorciumas, neviršija 30 %, skaičiuojant pagal bendrą pervežtų prekių apimtį (krovinio svorį tonomis ar 20 pėdų ekvivalento vienetais).
2. Siekiant nustatyti konsorciumo nario turimą rinkos dalį, bendra pervežtų prekių apimtis atitinkamoje rinkoje skaičiuojama nepriklausomai nuo to ar tos prekės pervežtos:
 - a) atitinkamame konsorciame;
 - b) kitame konsorciame, kuriam priklauso šalis; arba
 - c) konsorciui nepriklausančiais paties nario arba trečiosios šalies laivais.
3. 3 straipsnyje numatyta išimtis ir toliau taikoma tuo atveju, jei per bet kurį dviejų kalendorinių metų iš eilės laikotarpį šio straipsnio 1 dalyje nurodyta rinkos dalis bus viršyta ne daugiau kaip dešimtadaliu.
4. Viršijus vieną iš šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų ribų, 3 straipsnyje numatyta išimtis galioja dar šešis mėnesius po

kalendorinių metų, kuriais riba buvo viršyta, pabaigos. Šis laikotarpis gali būti pratęstas iki 12 mėnesių, jei riba buvo viršyta pasitraukus iš rinkos bendrovei, kuri nėra to konsorciumo narė.

6 straipsnis

Kitos sąlygos

Kad konsorciui būtų taikoma 3 straipsnyje numatyta išimtis, konsorciumas turi suteikti nariams teisę išstoti be finansinių ar kitokių nuobaudų, visų pirma tokių, kaip išsipareigojimas nutraukti visą transporto veiklą atitinkamoje rinkoje ar rinkose, kartu numatant sąlygą ar jos nenumatant, kad tą veiklą bendrovė galės atnaujinti praėjus tam tikram laikotarpiui. Pasinaudoti šia teise bendrovės gali, pateikusios apie tai pranešimą ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius. Tačiau konsorciame gali būti nurodyta, kad tokį pranešimą galima pateikti tik pasibaigus pradiniam ne ilgesniam kaip 24 mėnesių laikotarpiui nuo susitarimo įsigaliojimo pradžios, arba jei paslauga pradeda teikti po susitarimo įsigaliojimo – nuo paslaugos teikimo pradžios.

Tuo atveju, jei konsorciumas yra labai integruotas, pranešimo pateikimo laikotarpis gali būti pratęstas iki 12 mėnesių ir konsorciame gali būti numatyta, kad tokį pranešimą galima pateikti tik pasibaigus pradiniam ne ilgesniam kaip 36 mėnesių laikotarpiui nuo susitarimo įsigaliojimo pradžios, arba jei paslauga pradeda teikti po susitarimo įsigaliojimo – nuo paslaugos teikimo pradžios.

IV SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja 2010 m. balandžio 26 d.

Jis taikomas iki 2015 m. balandžio 25 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2009 m. rugsėjo 28 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė